

POSTANOWIENIE

Dnia 15 czerwca 2016 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi, II Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SR K. T.

Protokolant: st. sekr. sąd. M. R.

po rozpoznaniu w dniu 1 czerwca 2016 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z wniosku K. K. (1)

z udziałem E. K.

o podział majątku wspólnego i zniesienie współwłasności

postanawia

1. ustalić, że w skład majątku wspólnego małżonków E. K. i K. K. (1) wchodziły:

a) nieruchomość położona w Ł. przy ulicy (...), stanowiąca działkę gruntu numer (...) w obrębie (...), dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi XVI Wydział Ksiąg wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...) o wartości 202 000 (dwieście dwa tysiące) złotych;

b) nieruchomość położona w J. gminie B. województwie (...) stanowiąca działkę gruntu numer (...) w obrębie (...)J. dla której Sąd Rejonowy w Brzezinach Wydział IV Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...) o wartości 122 400 (sto dwadzieścia dwa tysiące czterysta) złotych;

c) suma pieniężna uzyskana ze sprzedaży samochodu osobowego marki C. (...) o numerze rejestracyjnym (...), w wysokości 1 500 (tysiąc pięćset) złotych,

d) przyczepa bagażowa o numerze rejestracyjnym (...) o wartości 600 (sześćset) złotych;

e) segment o wartości 100 (sto) złotych;

f) telewizor S. (...) cali o wartości 20 (dwadzieścia) złotych;

g) stolik RTV o wartości 15 (piętnaście) złotych;

h) żyrandol o wartości 10 (dziesięć) złotych;

i) stół o wartości 20 (dwadzieścia) złotych;

j) komplet krzeseł o wartości 56 (pięćdziesiąt sześć) złotych;

k) meblościanka z szafą o wartości 150 (sto pięćdziesiąt) złotych;

l) lampka nocna o wartości 70 (siedemdziesiąt) złotych;

m) żyrandol o wartości 10 (dziesięć) złotych;

- n) kanapa o wartości 70 (siedemdziesiąt) złotych;
- o) 2 fotele welurowe o wartości 10 (dziesięć) złotych;
- p) 2 fotele bujane czarne o wartości 120 (sto dwadzieścia) złotych;
- q) telewizor P. (...) cali ze stolikiem o wartości 120 (sto dwadzieścia) złotych;
- r) dywan o wartości 35 (trzydzieści pięć) złotych;
- s) żyrandol o wartości 10 (dziesięć złotych)
- t) lodówka LG o wartości 280 (dwieście osiemdziesiąt) złotych;
- u) meble kuchenne o wartości 300 (trzysta) złotych;
- v) stół o wartości 100 (sto) złotych;
- w) krzesła 2 sztuki o wartości 40 (czterdzieści) złotych;
- x) taboret 2 sztuki o wartości 20 (dwadzieścia) złotych;
- y) pralka A. o wartości 200 (dwieście) złotych;
- z) stół z 4 krzesłami o wartości 120 (sto dwadzieścia) złotych;
- za) złom stalowy o wartości 780 (siedemset osiemdziesiąt) złotych
- zb) żyrandol o wartości 10 (dziesięć) złotych

2. dokonać podziału majątku wspólnego w ten sposób, że:

- a) przyznać wnioskodawcy K. K. (1) składniki majątku opisane w punktach 1 a) – d) postanowienia;
- b) przyznać uczestniczce postępowania E. K. składniki majątku opisane w punktach 1 e)- zb) postanowienia;

3. dokonać zniesienia współwłasności nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...), stanowiącą działkę gruntu numer (...) w obrębie (...), dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieście w Łodzi XVI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...) o wartości 457 000 (czteryście pięćdziesiąt siedem tysięcy) złotych w ten sposób, że przyznać uczestniczce postępowania E. K. przedmiotową nieruchomość na wyłączną własność;

4. zasądzić od uczestniczki postępowania E. K. na rzecz wnioskodawcy K. K. (1) kwotę 15 263,47 zł (piętnaście tysięcy dwieście sześćdziesiąt trzy złotych czterdzieści siedem groszy) tytułem dopłaty w ramach podziału majątku wspólnego, spłaty w ramach zniesienia współwłasności, rozliczenia nakładów poczynionych z majątku wspólnego na majątki osobiste wnioskodawcy i uczestniczki postępowania oraz wzajemnych rozliczeń między współwłaścicielami, płatną w ratach: pierwsza rata w kwocie 8 000 (osiem tysięcy) złotych w terminie 3 (trzech) miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia oraz druga rata w kwocie 7 263,47 zł (siedem tysięcy dwieście sześćdziesiąt trzy złotych czterdzieści siedem groszy) płatna w terminie 6 (sześciu) miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie uchybienia powyższym terminom płatności;

5. przyznać od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi na rzecz adwokata M. R. kwotę 13 284 (trzyście trzydzieści dwieście osiemdziesiąt cztery) złote tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy z urzędu;

6. przyznać od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi na rzecz adwokata A. Z. kwotę 13 284 (trzydzieści tysięcy dwieście osiemdziesiąt cztery) złote tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej uczestnicze z urzędu;

7. nakazać pobrać od K. K. (1) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi kwotę 5 000 (pięć tysięcy) złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych, tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa, którą sściągnąć z roszczenia zasądzonego w punkcie 4. postanowienia;

8. nakazać pobrać od E. K. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi kwotę 5 000 (pięć tysięcy) złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych, tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa.

Sygn. akt II Ns 145/10

UZASADNIENIE

We wniosku złożonym w dniu 2 lutego 2010 roku wnioskodawca K. K. (1) wniósł o ustalenie, że w skład majątku wspólnego wnioskodawcy i uczestniczki postępowania E. K. wchodzi: nieruchomość położona w Ł. przy ulicy (...) o wartości 44 000 zł, nieruchomość położona w J. o wartości 100 000 zł, samochód osobowy C. (...) o wartości 2 500 zł, przyczepa bagażowa o wartości 600 zł, miejsce pochówku położone na cmentarzu D. o wartości 3 500 zł, wyposażenie domu przy ul. (...) o łącznej wartości 16 100 zł. K. K. (1) wniósł ponadto o zniesienie współwłasności nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) o wartości 849 000 zł, wskazując, iż wnioskodawca jest współwłaścicielem tej nieruchomości w 1/3 części, a uczestniczka postępowania w 2/3 części, przy czym udziały każdego z małżonków należą do ich majątków osobistych. Wnioskodawca wskazał ponadto, iż w ramach dochodów z majątku osobistego strony powinny otrzymywać w odpowiednich częściach wynagrodzenie z tytułu najmu pomieszczeń na nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) w okresie od 1 stycznia 2007 r. do 31 grudnia 2009 r. w łącznej wysokości 16 050 zł, które zostały w całości przejęte przez uczestniczkę. Wnioskodawca wniósł o dokonanie podziału majątku wspólnego poprzez przyznanie wnioskodawcy nieruchomości położonych: w Ł. przy ul. (...) oraz w miejscowości J., samochodu osobowego, przyczepy bagażowej oraz miejsca pochówku, a uczestniczce pozostałych składników tego majątku. Wnioskodawca wniósł o zniesienie współwłasności nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) poprzez przyznanie tej nieruchomości na wyłączną własność uczestniczce postępowania. Wnioskodawca wskazał ponadto, iż przy takim podziale powinien otrzymać od uczestniczki postępowania kwotę 81 200 zł tytułem spłat.

(wniosek – k. 2-3)

W dniu 9 sierpnia 2010 roku uczestniczka postępowania E. K. reprezentowana przez pełnomocnika w osobie adwokata ustanowionego z urzędu złożyła odpowiedź na wniosek w którym wskazała, iż przyłącza się do wniosku o podział majątku wspólnego i zniesienie współwłasności z tym, że kwestionuje wskazane przez wnioskodawcę wartości nieruchomości oraz ruchomości. Uczestniczka postępowania wniosła ponadto o dokonanie podziału nieruchomości w J. na dwie działki i przyznanie prawa własności działek stronom postępowania. Uczestniczka postępowania wskazała, iż w jej ocenie wartość nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) to 450 000 zł, nieruchomości położonej w J. – 250 000 zł, samochodu osobowego – 4 000 000 zł, przyczepy bagażowej – 600 zł, miejsca pochówku – 5 000 zł, a łączna wartość ruchomości stanowiących wyposażenie domu przy ul. (...) to 2 600 zł, a tymi ruchomościami są segment, kanapa, dywan, segment, kanapa, dywan, biurko dla dzieci, telewizor S. (...) cali, lodówka (...), stół z dwoma krzesłami, pralka A., kanapa i dwa fotele, ława, telewizor P. (...) cali, stół, rozmontowane maszyny dziewiarskie i szwalnicze.

(odpowiedź na wniosek – k. 60 – 63)

W piśmie procesowym z dnia 6 grudnia 2010 roku pełnomocnik wnioskodawcy w osobie adwokata ustanowionego z urzędu sprecyzował wniosek wskazując, iż wartość ruchomości stanowiących wyposażenie domu przy ul. (...), a szczególnie wymienionych w odpowiedzi na wniosek uczestniczki postępowania, to 7 025 zł. Ponadto wnioskodawca

wskazał, iż w czasie trwania małżeństwa poczynione były nakłady z majątku wspólnego na nieruchomość przy ul. (...) (będącej przedmiotem współwłasności) poprzez wzniesienie tarasu oraz budynku warsztatowo – gospodarczego.

(pismo procesowe pełnomocnika wnioskodawcy – k. 100 – 102)

W piśmie procesowym z dnia 10 czerwca 2014 roku pełnomocnik wnioskodawcy sprecyzował żądanie w zakresie rozliczenia pobieranego przez uczestniczkę czynszu najmu. Wnioskodawca wskazał, iż jak wynika z faktur przedstawionych przez uczestniczkę przychody z tego tytułu (bez VAT) w latach 2008 -2009 wynosiły 15 554, 88 zł, a zatem wnioskodawca powinien otrzymać 1/3 tej kwoty czyli 5 184, 96 zł. Ponadto wnioskodawca wskazał, iż za dalszy czas poczynając od 1 stycznia 2010 roku przyjąć należy wstępnie, iż uczestniczka pobierała czynsz najmu w wysokości 648, 12 zł miesięcznie. Za okres od 1 stycznia 2010 r. do 31 maja 2014 r. daje to łącznie 34 350, 36 zł, z czego 1/3 należna wnioskodawcy to 11 450, 12 zł

(pismo procesowe pełnomocnika wnioskodawcy – k. 437)

W toku postępowania strony doszły do porozumienia w zakresie wartości samochodu osobowego marki C. – określając ją na kwotę 2 500 zł (następnie jednak doszło do zmiany stanowisk z uwagi na zbycie pojazdu- o czym w dalszej części uzasadnienia), przyczepy bagażowej – 600 zł oraz nieruchomości położonej w J. – 122 400 zł. Strony zgodne były ponadto co do tego, iż w ramach podziału majątku wspólnego nieruchomość położona w Ł. przy ul. (...), samochód osobowy, przyczepa bagażowa oraz miejsce pochówku winny przypaść wnioskodawcy, natomiast zniesienie współwłasności nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) poprzez przyznanie tej nieruchomości na wyłączną własność uczestniczce postępowania. Pomiędzy stronami istniał spór co do sposobu podziału majątku wspólnego w zakresie dotyczącym nieruchomości w J. – wnioskodawca wnosił o przyznanie tej nieruchomości na wyłączną własność na jego rzecz, a uczestniczka postępowania wносиła o dokonanie fizycznego podziału tej nieruchomości. Ponadto między stronami istniał spór w zakresie wartości miejsca pochówku, ruchomości stanowiących wyposażenie domu przy ul. (...), nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...), nieruchomości położonej w Ł. przy (...). Strony nie doszły do porozumienia w kwestii rozliczenia między współwłaścicielami czynszu z tytułu najmu nieruchomości położonej przy ul. (...). Uczestniczka postępowania podnosiła, iż począwszy od 2010 roku do chwili obecnej nie wynajmuje już żadnych pomieszczeń na nieruchomości przy ul. (...) w Ł..

(protokół rozprawy – k. 439; pisma procesowe – k. 352, 354; opinia biegłego – k. 165; wniosek – k. 2-3; odpowiedź na wniosek – k. 60-63)

W piśmie procesowym z dnia 21 lutego 2014 roku pełnomocnik uczestniczki wniosła o „potrącenie” wartości (...) kanału znajdującego się na nieruchomości przy ul. (...) w Ł. z wartości rynkowej tej nieruchomości. Uczestniczka wskazała, iż zobowiązana jest ona do zwrotu kosztów wybudowania tego kanału byłemu najemcy budynku gospodarczego, który ten kanał wybudował.

(pismo procesowe – k. 406)

W piśmie procesowym z dnia 7 stycznia 2016 roku uczestniczka postępowania wskazała, iż w 2015 roku w nieruchomości przy ul. (...) konieczne było podjęcie prac remontowych zapobiegających istotnemu pogorszeniu stanu technicznego budynku poprzez odbudowę kominów, wymianę pionu kanalizacyjnego i pokrycie dachu papą termozgrzewalną. Uczestniczka wskazała, iż łączny koszt prac budowlanych i materiałów wyniósł około 9 000 zł. Dodatkowo uczestniczka wniosła o rozliczenie różnicy w wysokości opłacanych podatkach od nieruchomości wspólnych, wskazując iż podatek przez nią uiszczany od nieruchomości przy ulicy (...) jest blisko trzykrotnie większy od podatku opłacanego przez wnioskodawcę od nieruchomości przy ulicy (...) w Ł.. Na rozprawie w dniu 7 stycznia 2016 roku pełnomocnik wnioskodawcy wskazał, iż Sąd nie powinien uwzględniać wydatków związanych z w/w nakładami, gdyż uczestniczka przeprowadziła remont nie informując wnioskodawcy o pracach remontowych, pozbawiając go wpływu na zakres robót i ich koszt. Wskazał ponadto, iż wskutek tego remontu, jeżeli faktycznie miał on miejsce, nie doszło do zwiększenia wartości nieruchomości. Pełnomocnik uczestniczki oświadczył, iż przeprowadzony

przez uczestniczkę remont miał jedynie na celu zachowanie substancji nieruchomości w należytym stanie i nie wpłynął na wartość nieruchomości.

(pismo procesowe – k. 593, protokół rozprawy – k. 610 – 614)

W pismach procesowych z 21 maja 2016 roku i 31 maja 2016 roku (daty pism) pełnomocnik uczestniczki ostatecznie sprecyzował stanowisko uczestniczki i zgłoszone dotychczas przez nią żądania. W pierwszej kolejności doprecyzował koszty remontu przeprowadzonego na nieruchomości przy ulicy (...), przedłożył faktury VAT a także kopię umowy o prace budowlane, wniósł o rozliczenie kwoty 5 591,35 złotych. Nadto uczestniczka potwierdziła uprzednio zajmowane stanowisko w przedmiocie przyznania wnioskodawcy miejsca pochówku na cmentarzu (...) w Ł., żądając rozliczenia bezspornej między stronami kwoty 4 500 złotych jako wartości grobowca, a także kwoty 960 złotych opłaty związanej z użytkowaniem grobowca. Uczestniczka wskazała, iż dokonała na rzecz M. S. (1) zapłaty kwoty 10 000 złotych z tytułu rozliczenia nakładów poczynionych przez niego jako najemcę na nieruchomość Obywatelską 32 w Ł. w postaci budowy II kanału i wniosła o zmianę wyceny tej nieruchomości poprzez obniżenie wartości nakładów z majątku wspólnego o tą kwotę będącą wartością wybudowania kanału, a ostatecznie pochodzącą z majątku osobistego uczestniczki. W zakresie rozliczenia czynszu najmu nieruchomości przy ulicy (...) w Ł. w latach 2007-2010, uczestniczka uznała żądanie wnioskodawcy przyznania mu 1/3 dochodu z tego tytułu, jednocześnie wskazując iż kwota ta winna wynieść 3 254,81 złotych, wobec osiągnięcia przez nią dochodu w tym okresie w kwocie 9 764,43 złotych.

W pozostałej części stanowisko uczestniczki nie uległo zmianie.

(pisma procesowe k. 647, 654-678)

W piśmie procesowym z dnia 1 czerwca 2016 roku pełnomocnik wnioskodawcy zgłosił żądanie rozliczenia poniesionych przez niego wydatków na nieruchomość położoną w Ł. przy ulicy (...) w postaci opłat z tytułu podatku od tej nieruchomości na łączną kwotę 4 018,80 złotych i zasądzenie połowy tej kwoty od uczestniczki. Nadto, gdyby Sąd uznał za wystarczające do wykazania wysokości podatku od nieruchomości przedłożone decyzje, to wnioskodawca żądał rozliczenia z tego tytułu kwoty 4 458 złotych i tym samym zasądzenia na jego rzecz od uczestniczki kwoty 2 229 zł. Dodatkowo wnioskodawca zgłosił żądanie zasądzenia od uczestniczki na swoją rzecz kwoty 1 980,47 złotych tytułem uiszczonych przez wnioskodawcę opłat abonamentowych RTV za korzystanie z odborników w budynku przy ulicy (...) w Ł., w okresie 2010-2015.

(pismo procesowe k. 697-698)

Pełnomocnik wnioskodawcy na rozprawie w dniu 1 czerwca 2016 roku wskazał, iż wnioskodawca sprzedał samochód marki C. za kwotę 1 000 złotych, jednakże wobec uzgodnionej między uczestnikami wartości pojazdu na kwotę 1 500 złotych, zapłacił uczestniczkę przekazem pocztowym kwotę 750 złotych tytułem spłaty jej udziału we własności pojazdu, którego to przekazu uczestniczka nie odebrała. Pełnomocnik wnioskodawcy wniósł o przyznanie wynagrodzenia z tytułu udzielonej pomocy prawnej z urzędu i oświadczył, że nie została ona zapłacona w całości ani w części wnoszący o jej przyznanie w wysokości 150 % stawki minimalnej z uwagi na nakład pracy oraz w zakresie kosztów postępowania o nieobciążanie nimi wnioskodawcy z uwagi na trudną sytuację życiową i finansową wnioskodawcy.

Pełnomocnik uczestniczki oświadczył, iż przyłącza się do żądania wnioskodawcy partycypacji uczestniczki w wydatkach dotyczących opłat RTV i podatku zgłoszonych do rozliczenia w piśmie pełnomocnika wnioskodawcy z dnia 1 czerwca 2016 roku.

(protokół rozprawy k. 718-729)

Jak wskazano, uczestniczka korzystała z pomocy adwokata ustanowionego z urzędu. Pełnomocnik złożył wniosek o przyznanie kosztów w wymiarze maksymalnym i oświadczył, że nie zostały one zapłacone (k. 631). Uczestniczka cofnęła pełnomocnictwo temu pełnomocnikowi (k. 626). Należy wskazać, że w orzecznictwie przyjmuje się, iż skoro ustanowienie pełnomocnika z urzędu jest równoznaczne z udzieleniem mu pełnomocnictwa (art. 118§1 kpc), to

możliwe jest cofnięcie (wypowiedzenie) pełnomocnictwa i to przez stronę, dla której został on ustanowiony, a nie przez sąd- na ogólnych zasadach (art. 94§1 kpc). Skoro bowiem strona wniosła o ustanowienie pełnomocnika i został on dla nie ustanowiony, jest ona także uprawniona do rezygnacji z pełnomocnika z urzędu w ogóle. Cofnięcie pełnomocnictwa pełnomocnikowi z urzędu rodzi taki skutek, jak wypowiedzenie pełnomocnictwa pełnomocnikowi z wyboru, a więc wygaśnięcie pełnomocnictwa i nie wymaga następczej decyzji sądu (o zwolnieniu pełnomocnika). Nadto nie oznacza konieczności ustanowienia innej osoby pełnomocnikiem z urzędu dla takiej strony, skoro samodzielnie zrezygnowała ona z reprezentowania przez pełnomocnika z urzędu, a nie wniosła o zmianę pełnomocnika.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca i uczestniczka postępowania zawarli związek małżeński w dniu 23 lipca 1981 roku. Ich związek małżeński został rozwiązany przez rozwód z dniem 14 stycznia 2010 r.

(wyrok Sądu Okręgowego – k. 4; wyrok Sadu Apelacyjnego – k. 4 odw.)

W 2008 roku między wnioskodawcą a uczestnikiem postępowania toczyła się sprawa o ustanowienie rozdzielnosci majątkowej między małżonkami, jednakże powództwo w tej sprawie zostało oddalone.

(protokół rozprawy ze sprawy (...) – k. 523; protokół rozprawy ze sprawy (...)–k. 524 – 528)

W skład majątku wspólnego wnioskodawcy i uczestniczki postępowania wchodziły:

- nieruchomość położona w Ł. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, XVI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...)

- nieruchomość położona w J. (działka gruntu nr (...)), dla której Sąd Rejonowy w Brzezinach Wydział IV Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...)

- samochód marki C. (...) o nr rej. (...) (zbyty po ustaniu wspólności)

- przyczepa bagażowa o nr rej. (...)

- pozostałe ruchomości w postaci: segmentu, telewizora S. (...) cali, stoliku RTV, żyrandola, kompletu krzeseł, meblościanki z szafą, lampki nocnej, żyrandola, kanapy, 2 foteli welurowych, 2 foteli bujanych czarnych, telewizora P. (...) cali ze stolikiem, dywanu, żyrandola, lodówki LG, mebli kuchennych, stołu, 2 sztuk krzeseł, 2 sztuk taboretów, żyrandola, prali A., stołu z 4 krzesłami oraz złomu stalowego

(okoliczności bezsporne, także odpisy z ksiąg wieczystych – 16-17, 21-22)

Istnieje możliwość fizycznego podziału nieruchomości w J. na dwie odrębne nieruchomości o zbliżonej powierzchni. W wyniku podziału obie nowoutworzone nieruchomości miałyby dostęp do drogi publicznej, jednakże tylko na terenie jednej z nowoutworzonych nieruchomości znajdowałoby się przyłącze wodociągowe.

(opinia biegłego z zakresu geodezji i kartografii K. A. – k. 105 – 111)

Wartość samochodu osobowego marki C. wg stanu na dzień ustania wspólności ustawowej to 1 500 zł, a wartość przyczepy bagażowej – 600 zł.

(okoliczności bezsporne)

Wartość nieruchomości położonej w J. (działka gruntu nr (...)) wg stanu na dzień ustania wspólności to 122 400 zł.

(okoliczności bezsporne)

Wartość nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) wg stanu na dzień ustania wspólności to 202 000 zł

(opinia biegłego z zakresu szacowania nieruchomości W. S. – k. 563 – 570, 163 - 243)

Wartość ruchomości stanowiących wyposażenie domu znajdującego się w Ł. przy ul. (...) kształtowała się następująco:

- segment – 100 zł
- telewizor S. (...) cali - 20 zł
- stolik RTV - 15 zł
- żyrandol – 10 zł
- stół – 20 zł
- komplet krzeseł – 56 zł
- meblościanka z szafą – 150 zł
- lampka nocna – 70 zł
- żyrandol – 10 zł
- kanapa – 70 zł
- 2 fotele welurowe – 10 zł
- 2 fotele bujane czarne – 120 zł
- telewizor P. (...) cali ze stolikiem – 120 zł
- dywan – 35 zł
- żyrandol – 10 zł
- lodówka LG – 280 zł
- meble kuchenne – 300 zł
- stół – 100 zł
- krzesła – 2 szt. – 40 zł
- taborety – 2 szt. – 20 zł
- żyrandol – 10 zł
- pralka A. – 200 zł
- stół z 4 krzesłami – 120 zł
- złom stalowy – 780 zł

Nieruchomość położona w Ł. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi XVI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...), stanowi współwłasność w częściach ułamkowych wnioskodawcy i uczestniczki postępowania. Udział wnioskodawcy wynosi 1/3, a udział uczestniczki postępowania 2/3. Udziały te należą do majątków osobistych każdego z małżonków.

(okoliczności bezsporne; także odpis księgi wieczystej – k. 18 – 20)

Wartość nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) to 457 000 zł. Cena ta uwzględnia poczynione z majątku wspólnego na w/w nieruchomość nakłady w postaci:

- ułożenia podłóg z deski białej na parterze budynku mieszkalnego w 1983 r.
- w przedpokoju przesunięto ścianę oddzielającą schody wraz z drzwiami, wyłożono ściany boazerią
- wymieniono 4 szt. drzwi wewnętrznych na parterze oraz zamontowano drzwi wejściowe antywłamaniowe
- wymieniono instalację elektryczną w 35-50 %
- w 1998 r. wykonano remont łazienki polegający na oklejeniu ścian glazurą, posadzek terakotą, wymianie białej armatury i wykonaniu drzwi przesuwanych
- w 1997 – 98 r. wymieniono instalację c.o. na miedzianą i grzejniki konwertowe
- w kuchni wykonano na ścianach glazurę i boazerię
- w 1998 r. wymieniono okna na parterze
- w 1999 r. do budynku dobudowano taras oraz w piwnicy podłączono gaz do pieca c.o. doprowadzono instalację elektryczną siłową, podłączono wodę i zamontowano białą armaturę oraz wymieniono instalację kanalizacji sanitarnej w 90 %
- w 2000 r. w piwnicy zamontowano piec c.o. oraz filtry do wody
- w 1999 r. wykonano werandę i pokój na poddaszu oraz schody wejściowe
- w 1999 r. wykonano tynk zewnętrzny nakrapiany ozdobny oraz założono rynny z PCV
- w 1984 r. zamontowano żaluzje do okien i drzwi
- w 1999 r. wybudowano budynek gospodarczy
- wykonano nawierzchnię podwórza nieruchomości z płyt chodnikowych betonowych oraz wjazd o nawierzchni betonowej
- dokonano nasadzenia drzew i krzewów – 1 magnolii, 1 czereśni, 1 jeżyny bezkolcowej, 1 orzechu włoskiego, 2 leszczyn i 3 tui.

Wartość w/w nakładów z majątku wspólnego wynosiła 137 200 zł

(opinia biegłego z zakresu szacowania nieruchomości W. S. – k. 563 – 570, 163 – 243)

Od 2006 roku małżonkowie K. zamieszkali osobno i zaczęli prowadzić samodzielne gospodarstwa domowe. Wnioskodawca zajął nieruchomość przy ulicy (...) w Ł., zaś uczestniczka przy ulicy (...) w Ł..

(okoliczności bezsporne)

W latach 2007 – 2009 uczestniczka postępowania wynajmowała pomieszczenia znajdujące się na terenie nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...). Czynsz najmu jaki został w tym okresie osiągnięty wyniósł łącznie 18 976, 98 zł wraz z podatkiem VAT. Osiągnięty dochód z tytułu najmu, po odjęciu podatku VAT, wynosił 15 554, 88 zł. Osiągnięty dochód uczestniczka postępowania przeznaczała na drobne, bieżące sprawy życia codziennego, ze środków

tych nie zakupiła żadnych dóbr trwałych, nie były one również przeznaczone na nakłady na nieruchomość. Od 2010 r. do chwili obecnej wnioskodawczyni nie wynajmuje pomieszczeń znajdujących się na terenie nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...).

(faktury VAT – k. 62 – 89, zeznania podatkowe – k. 535 – 548, 450 – 456)

W 2015 roku uczestniczka postępowania przeprowadziła bieżący remont nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) polegający na odbudowie kominów, wymianie pionu kanalizacyjnego oraz pokryciu dachu papą termozgrzewczą. Przeprowadzenie tego remontu było konieczne z uwagi na stan techniczny budynku, miał on na celu zachowanie nieruchomości w stanie nie pogorszonym. Koszt przeprowadzenia omawianego remontu wyniósł 5 591,35 zł.

(faktury VAT – k. 593 – 597, 599 – 601; kopia umowy k. 652-653; opinia biegłego z zakresu szacowania nieruchomości W. S. – k. 173)

Stan zadłużenia z tytułu nieuiszczonych opłat abonamentowych za odbiorniki radiowo-telewizyjne za okres od 1 stycznia 2010 roku do 30 czerwca 2015 roku wyniósł 1 607,77 złotych. Łączna kwota poniesionych z tego tytułu wydatków obejmująca należność główną, koszty postępowania oraz opłatę dodatkową za wyrejestrowanie odbiorników wyniosła 1 980,47 złotych.

(stan zaległości zobowiązaniowych na dzień 12.04.2016 r k. 714, polecenie przelewu k. 714, zestawienie rozliczenia uzyskanych kosztów k. 715-717)

Wnioskodawca sprzedał samochód marki C. za cenę 1 000 złotych. Nie udało mu się znaleźć nabywcy za kwotę 1 500 złotych, ustaloną między małżonkami jako cena, za jaką zostanie zbyty pojazd. Wnioskodawca przekazał na rzecz uczestniczki kwotę 750 zł jako połowę ustalonej ceny sprzedaży, ale przekaz zwrócono.

(zeznania wnioskodawcy k. 721-723, zeznania uczestniczki k. 723-724)

Wnioskodawca otrzymuje rentę w kwocie 640 złotych miesięcznie. Wcześniej pracował jako ochroniarz, ale obecnie ze względów zdrowotnych odmówiono mu dalszego zatrudnienia i pozostaje on w okresie wypowiedzenia. Wnioskodawca nie ma oszczędności. Posiada wiele długów. Zamieszkuje przy ulicy (...) w Ł. i ponosi wszelkie koszty związane z jej utrzymaniem. Nieruchomość w J. nie jest użytkowana przez małżonków. Udostępnili tę nieruchomość sąsiadom by wypasali na niej zwierzęta.

(zeznania wnioskodawcy k. 721-723)

Uczestniczka pracuje na podstawie umowy o pracę na czas określony do 2018 roku i z tego tytułu otrzymuje najniższe krajowe wynagrodzenie. Nie ma innych źródeł utrzymania. Korzysta z pomocy finansowej i rzeczowej dzieci. Nie posiada oszczędności, jednakże ma możliwość pozyskania kwoty 40 000 złotych celem rozliczenia wzajemnych roszczeń między byłymi małżonkami. Zamieszkuje przy ulicy (...) w Ł. i ponosi wszelkie koszty związane z jej utrzymaniem.

(zeznania uczestniczki k. 723-724)

Sąd ustalił stan faktyczny w niniejszej sprawie na podstawie wyżej wskazanych dowodów. Sąd uznał za wiarygodne wszystkie wydane w niniejszej sprawie opinie biegłych. Należy bowiem zauważyć, iż są one spójne, logiczne, w sposób wyczerpujący udzielają odpowiedzi na wszystkie postawione pytania oraz zawierają rzetelne uzasadnienie. W odniesieniu do opinii wydanych przez biegłego z zakresu szacowania nieruchomości W. S., wskazać również należy, iż wbrew twierdzeniom wnioskodawcy biegły na potrzeby sporządzenia tych opinii dokonał rzetelnego wyboru nieruchomości będących przedmiotem porównania z nieruchomościami podlegającymi wycenieniu. Niezasadny jest zarzut wnioskodawcy jakoby biegły dokonywał tendencyjnego wyboru nieruchomości porównawczych. Wbrew twierdzeniom wnioskodawcy położenie nieruchomości porównawczej w innej części miasta aniżeli nieruchomość wyceniania nie powoduje samo przez się, iż nieruchomość ta nie może służyć porównaniu. Jak bowiem wyjaśnił

biegły w ustnej opinii uzupełniającej położenie nieruchomości jest tylko jednym z wielu kryteriów branych pod uwagę przy określaniu stopnia podobieństwa poszczególnych nieruchomości. W pełni logicznym i zrozumiałym jest również, iż na ogół niemożliwym jest dobranie co najmniej 11 nieruchomości (tyle nieruchomości jest wymaganych do dokonania rzetelnego porównania) będących nieruchomościami podobnymi nie tylko ze względu na ich wielkość, stan techniczny, rok budowy budynków, ale również położenie w identycznej części miasta. W pełni zrozumiałym jest, iż przez określenie „nieruchomości podobne” nie można rozumieć „nieruchomości identyczne”, albowiem na ogół nieruchomości identycznych na ogół nie sposób wyszukać. W związku z powyższym za w pełni wiarygodne należy uznać wyjaśnienia biegłego, iż przy wyborze nieruchomości porównywanych kierował się on tym, aby nieruchomości te były możliwie jak najbardziej podobne w możliwie jak największej liczbie aspektów (wielkość nieruchomości, stan techniczny budynków, lokalizacja itp.), co nie oznacza by wszystkie te aspekty (zwłaszcza położenie nieruchomości w tej samej części miasta) musiały być zawsze bezwzględnie spełnione. W niniejszej sprawie wnioskodawca zdaje się jednakże kwestionować opinie biegłego z tej tylko przyczyny, iż wnioski w nich zawarte w odniesieniu do wyceny nieruchomości znacząco odbiegają od „ustalonych” przez niego we wniosku wszczynającym postępowanie nieprocesowe. Pomimo wielu szczegółowych wyjaśnień biegłego w opiniach uzupełniających dotyczących sposobu wyliczenia wartości nieruchomości, kryterium doboru nieruchomości porównawczych, wnioskodawca nieprzerwanie wskazywał na to, iż biegły dokonuje wyboru nieruchomości porównawczych w sposób tendencyjny. Z postawy wnioskodawcy zdaje się wynikać, iż tylko w razie dokonania przez biegłego takiego doboru nieruchomości porównawczych, który dawałby końcowy rezultat w postaci określenia wartości nieruchomości w sposób zbliżony do „wyceny” nieruchomości dokonanej przez wnioskodawcę we wniosku wszczynającym postępowanie nieprocesowe, uznałby on opinię biegłego za rzetelną i nietendencyjną. Taki sposób rozumienia z oczywistych względów nie może podważać zasadności i prawidłowości sporządzonej opinii biegłego, tym bardziej, iż wnioskodawca nie wskazał na podstawie jakich kryteriów uważa, iż rzeczywista wartość ocenianych nieruchomości kształtuje się w sposób zbliżony do cen określonych przez niego we wniosku wszczynającym postępowanie nieprocesowe, a tym samym w sposób odbiegający od wartości określonych w opiniach biegłego. Sąd uznał za wiarygodne dowody z dokumentów znajdujące się w aktach sprawy, a także kserokopie tych dokumentów. Prawdziwość i treść tych dokumentów nie była kwestionowana przez strony, nie budziły one również wątpliwości Sądu.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny). Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą do majątku osobistego każdego z małżonków (art. 31 kro) Zgodnie z art. 46 kro w sprawach nieunormowanych w artykułach poprzedzających od chwili ustania wspólności ustawowej do majątku, który był nią objęty, jak również do podziału tego majątku, stosuje się odpowiednio przepisy o wspólności majątku spadkowego i o dziale spadku. Z kolei te ostatnie przepisy odsyłają do przepisów o współwłasności w częściach ułamkowych (art. 1035 kc), tj. do art. 195 i następane kc. W świetle art. 210 k.c. każdy ze współwłaścicieli może żądać zniesienia współwłasności. W sprawie o podział majątku wspólnego Sąd w pierwszej kolejności ustala skład i wartość majątku wspólnego (art. 684 kpc). Zgodnie z ogólnie przyjętą zasadą Sąd ustala skład i stan majątku wspólnego na dzień ustania wspólności ustawowej małżeńskiej, zaś według cen obowiązujących w chwili orzekania (uchwała SN z 15 grudnia 1969 r., III CZP 12/69, OSNCP 1970, poz. 39). Łączna wartość majątku wspólnego wnioskodawcy oraz uczestniczki postępowania wynosiła 329 166 zł. Zgodnie z art. 43 § 1 kro oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym. W związku z powyższym zasadniczo każdy z małżonków powinien otrzymać składniki majątkowe o łącznej wartości równej połowie wartości całego majątku wspólnego byłych małżonków. Jednakże dokonanie takiego podziału może okazać się niemożliwe lub niecelowe. W sytuacji gdy jeden z małżonków otrzymuje w wyniku podziału majątku wspólnego składniki tego majątku o większej wartości aniżeli drugi małżonek wówczas od pierwszego z tych małżonków należy zasądzić na rzecz drugiego małżonka dopłaty mające wyrównać ich udziały (art. 212 § 1 kc w zw. z art. 1035 kc w zw. z art. 46 k.r.o.). W niniejszej sytuacji każdy z małżonków co do zasady winien otrzymać w wyniku podziału majątku wspólnego składniki majątkowe o wartości 164 083 zł (połowa wartości majątku wspólnego). Jednakże w niniejszej sprawie w wyniku podziału majątku wspólnego wnioskodawca otrzymał nieruchomości położone w Ł. pry ul. (...) oraz w miejscowości

J., a także kwotę uzyskaną ze sprzedaży samochodu osobowego marki C. oraz przyczepę bagażową o łącznej wartości 326 500 zł. Uczestniczka postępowania otrzymała natomiast pozostałe ruchomości należące do majątku wspólnego o łącznej wartości 2 666 zł. W związku z powyższym wnioskodawca obowiązany jest do zapłaty na rzecz uczestniczki postępowania kwoty 161 917 zł tytułem dopłaty (2 666 + 161 917 = 164 583 zł). Przyczyny podziału majątku wspólnego w wyżej wskazany sposób zostaną szczegółowo wyjaśnione w dalszej części uzasadnienia, a w tym miejscu należy jedynie zasygnalizować, że taki sposób podziału (w szczególności nieruchomości wchodzących w skład majątku wspólnego, gdyż one generują właściwie wartość majątku wspólnego) był m.in. podyktowany koniecznością zniesienia współwłasności (trzeciej) nieruchomości, w której udziale należą do obu stron, i maksymalnego zrównoważenia wartości otrzymanych przez oboje byłych małżonków wskutek podziału majątku i zniesienia współwłasności i tym samym zminimalizowania dopłat- ze względu (także) na sytuację materialną obu stron.

W tym miejscu należy również wskazać, iż wbrew twierdzeniom wnioskodawcy i uczestniczki postępowania, miejsce pochówku położone na cmentarzu (...) nie wchodzi w skład majątku wspólnego i w związku z tym składnik ten nie podlegał podziałowi w niniejszym postępowaniu. Powołując się na stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale z dnia 2 grudnia 1994 roku (III CZP 155/94), które Sąd orzekający w niniejszej sprawie podziela, prawo do grobu, na treść którego składają się zarówno elementy o charakterze majątkowym, jak i elementy o charakterze wyłącznie osobistym, nie może być przedmiotem podziału majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami. W orzecznictwie zostało wyjaśnione, iż grób (grobowiec) nie stanowi przedmiotu odrębnej od gruntu własności (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 29 września 1978 r. III CZP 56/78 – OSNCP 1979, z. 4, poz. 68). Nie może też stanowić przedmiotu użytkowania wieczystego ani żadnego z ograniczonych praw rzeczowych. Grób może być jednak przedmiotem określonych uprawnień, których zespół zwykle się określać jako „prawo do grobu”. Okoliczność, że prawo to, ujmowane jako pewna całość, po części jest prawem niemajątkowym, sprzeciwia się uznaniu go za prawo majątkowe i to niezależnie od tego, jaka jest wartość elementów majątkowych tego prawa i na czym polegają elementy niemajątkowe. Charakter prawa do grobu powoduje, że zawsze na plan pierwszy wysuwają się elementy niemajątkowe tego prawa. Można więc mówić o ich dominującej roli (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 1979 r. I CR 25/79). Z tych samych względów prawo do grobu nie może być uznane za „przedmiot majątkowy”, stanowiący dorobek małżonków (art. 32 § 1 k.r.o.). Z tych zresztą względów Sąd ostatecznie zrezygnował ze zlecenia wyceny tego składnika, przy okazji zlecenia wyceny bieglemu ds. ruchomości.

Zgodnie z art. 46 § 1 kro każdy z małżonków powinien zwrócić wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na jego majątek osobisty, z wyjątkiem nakładów koniecznych na przedmioty majątkowe przynoszące dochód. W niniejszej sprawie poczyniono z majątku wspólnego nakłady w łącznej wysokości 137 200 zł na nieruchomość stanowiącą współwłasność w częściach ułamkowych (udział 1/3 – wnioskodawcy, udział – 2/3 uczestniczki postępowania), przy czym udziały te należą do majątków osobistych każdego z małżonków. W pierwszej kolejności zasadnym jest rozważenie czy były to nakłady konieczne czy też nakłady innego rodzaju. Przez nakłady konieczne należy rozumieć nakłady poczynione w celu zachowania rzeczy w dotychczasowym, nie pogorszonym stanie, w celu zachowania dotychczasowej substancji rzeczy. Mając na uwadze, iż nakłady poczynione na nieruchomość położoną w Ł. przy ul. (...) polegały przede wszystkim na rozbudowaniu istniejącego budynku mieszkalnego, wzniesieniu nowego budynku gospodarczego, dokonania nowych nasadzeń roślinnych stwierdzić należy, iż nie były to nakłady konieczne. W związku z powyższym podlegają one rozliczeniu w trybie art. 46 kro. Rozliczenie nakładów z majątku wspólnego na majątek osobisty następuje w ten sposób, iż małżonek na którego majątek osobisty poczyniono nakład z majątku wspólnego zobowiązany jest do zapłaty na rzecz drugiego małżonka połowy wysokości nakładów poczynionych z majątku wspólnego. Dzieje się tak, gdyż połowa majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej i tak winna przyspaść małżonkowi, na którego majątek osobisty czyniony jest nakład, a więc winien się on rozliczyć jedynie z połowy wartości nakładów poczynionych z majątku wspólnego. Mając ponadto na uwadze, iż przedmiotem, na który poczyniono nakład stanowił majątek osobisty zarówno wnioskodawcy (w udziale 1/3), jak i uczestniczki postępowania (w udziale 2/3), stwierdzić należy, iż oboje małżonkowie mogą żądać wzajemnie rozliczenia nakładów z majątku wspólnego na przedmiotową nieruchomość. W związku z powyższym należy stwierdzić, iż wnioskodawca może żądać od uczestniczki 2/3 z połowy wartości nakładów poczynionych z majątku wspólnego (gdyż nakłady te w 2/3 dokonane zostały na majątek osobisty uczestniczki postępowania), a uczestniczka postępowania może żądać od wnioskodawcy

1/3 z połowy wartości nakładów poczynionych z majątku wspólnego (gdyż nakłady te w 1/3 dokonane zostały na majątek osobisty wnioskodawcy. A zatem wnioskodawca może żądać od uczestniczki kwoty 45 733 zł ($137\ 200 : 2 \times 2/3$), a uczestniczka postępowania może żądać od wnioskodawcy kwoty 22 866 zł ($137\ 200 / 2 \times 1/3$). W związku z tym ostatecznie wnioskodawca może żądać od uczestniczki postępowania kwotę 22 867 zł tytułem rozliczenia nakładów poczynionych z majątku wspólnego na majątki osobiste obojga małżonków (45 733 – 22 866). W dalszej części uzasadnienia, przy rozważaniach dotyczących spłaty ze strony uczestniczki na rzecz wnioskodawcy z nieruchomości przy ul. (...), przedstawiony zostanie alternatywny sposób rozliczenia stron z nakładów na tę nieruchomość oraz z tytułu spłaty z nieruchomości, w wyniku którego zastosowania uzyskuje się taki sam wynik. Uprawnienia do żądania przez uczestniczkę postępowania od wnioskodawcy zwrotu nakładów poczynionych z majątku wspólnego na majątek osobisty wnioskodawcy (w postaci udziału 1/3 w przedmiotowej nieruchomości) nie wyłącza okoliczność, iż wskutek zniesienia współwłasności nieruchomość ta przejdzie na wyłączną własność na rzecz uczestniczki postępowania. Należy bowiem zauważyć, iż wycena nieruchomości stanowiącej przedmiot zniesienia współwłasności została dokonana z uwzględnieniem nakładów poczynionych z majątku wspólnego na tę nieruchomość, a zatem nakład ten został również uwzględniony w wysokości spłaty do jakiej uczestniczka postępowania jest zobowiązana tytułem zniesienia współwłasności. Należy również zauważyć, iż celem regulacji z art. 46 kro jest doprowadzenie sytuacji finansowej małżonków w wyniku podziału majątku wspólnego do stanu identycznego z tym jaki miałyby miejsce, gdyby nakładów z majątku wspólnego nie poczyniono. W związku z powyższym jedynie wyżej opisany sposób rozliczeń nakładów z majątku wspólnego pozwala na osiągnięcie tego celu. Należy bowiem wskazać, iż wysokość przysporzeń majątkowych jakie uzyskują wnioskodawca i uczestniczka postępowania w wyniku podziału majątku wspólnego i zniesienia współwłasności w niniejszej sprawie (po odjęciu zobowiązań tytułem spłat, dopłat i innych rozliczeń pomiędzy małżonkami i współwłaścicielami uwzględnionych w sprawie o podział majątku wspólnego i zniesienia współwłasności) jest identyczna z wysokością przysporzeń jakie wnioskodawca i uczestniczka postępowania uzyskaliby w hipotetycznej sytuacji, w której nie dokonano by żadnych nakładów z majątku wspólnego (a więc w sytuacji w której wartość majątku wspólnego wzrosłaby o wartość tychże nakładów, a wartość nieruchomości stanowiącej współwłasność w częściach ułamkowych zmalałaby o wartość tychże nakładów).

Zgodnie z art. 195 kc własność tej samej rzeczy może przysługiwać niepodzielnie kilku osobom (współwłasność). Współwłasność jest albo współwłasnością w częściach ułamkowych, albo współwłasnością łączną (art. 196 § 1 kc). Zgodnie z art. 196 § 2 kc współwłasność łączną regulują przepisy dotyczące stosunków, z których ona wynika. Do współwłasności w częściach ułamkowych stosuje się przepisy działu niniejszego – tj. art. 195 – 221 kc. Zgodnie z art. 210 kc każdy ze współwłaścicieli może żądać zniesienia współwłasności. W niniejszej sprawie nieruchomość położona w Ł. przy ul. (...) stanowi współwłasność w części ułamkowej (udział wnioskodawcy – 1/3, udział uczestniczki postępowania – 2/3), w związku z powyższym do zniesienia współwłasności tej nieruchomości należy stosować art. 210 – 212 kc. Zgodnie z art. 212 § 2 kc jednym ze sposobów zniesienia współwłasności jest przyznanie rzeczy wspólnej jednemu z dotychczasowych współwłaścicieli z obowiązkiem spłaty pozostałych. Sąd uznał za zasadne dokonanie zniesienia współwłasności poprzez przyznanie przedmiotowej nieruchomości na wyłączną własność uczestniczce postępowania (o przyczynach tej decyzji w dalszej części uzasadnienia). W związku z takim sposobem zniesienia współwłasności uczestniczka postępowania zobowiązana jest zapłaty wnioskodawcy wartości jego udziału w przedmiotowej nieruchomości tytułem spłaty. Mając na uwadze, iż wartość tej nieruchomości wynosi 457 000 zł, a wnioskodawca posiadał udział 1/3 we współwłasności nieruchomości, stwierdzić należy, iż uczestniczka postępowania zobowiązana jest do zapłaty na rzecz wnioskodawcy kwoty 152 333 zł tytułem spłaty w ramach zniesienia współwłasności. Tak więc łącznie ze spłatą na rzecz wnioskodawcy z tytułu nakładów na nieruchomość przy ul. (...), wnioskodawcy należna jest kwota 175 200 zł (152 333 zł + 22 867 zł). Alternatywny sposób wskazanego rozliczenia, który wcześniej zasygnalizowano, dający tożsamy wynik, jest następujący: spłata dla wnioskodawcy z nieruchomości bez nakładów to 106 600 zł (skoro wartość nieruchomości bez nakładów to 319 800 zł, bo wartość nieruchomości z nakładami 457 000 zł minus wartość nakładów tj. (...), daje 319 800 zł, z tego spłata na rzecz wnioskodawcy w wysokości 1/3 to 106 600 zł) oraz zwrot 1/2 nakładów z majątku wspólnego to 68 600 zł ((...) 1/2). Tak więc łączna kwota należna wnioskodawcy z tytułu tego rozliczenia to 175 200 zł.

Wnioskodawca zgłosił żądanie rozliczenia pożytków pobieranych w całości przez uczestniczkę postępowania w postaci czynszu najmu. Zgodnie z art. 207 kc pożytki i inne przychody z rzeczy wspólnej przypadają w stosunku do współwłaścicieli w stosunku do ich udziałów. Wnioskodawca miał zapewne na względzie przytoczony przepis formułując żądanie zasądzenia od uczestniczki na jego rzecz kwoty 5 184, 96 zł stanowiącą 1/3 pobranego przez uczestniczkę postępowania czynszu najmu pomieszczeń nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) w latach 2007 – 2009. Należy jednakże mieć na uwadze, iż w latach 2007 – 2009 między małżonkami istniała małżeńska wspólność ustawowa. Natomiast zgodnie z art. 31 § 2 pkt 2 kro do majątku wspólnego należą w szczególności dochody z majątku wspólnego jak również dochody z majątku osobistego każdego z małżonków. W związku z powyższym należy stwierdzić, iż pobrany czynsz najmu wszedł w skład majątku wspólnego i co do zasady winien stanowić jeden ze składników dzielonego majątku. Taka sama sytuacja miałaby miejsce, gdyby za środki pieniężne nabyte zostały dobra trwale istniejące w dacie ustania wspólności (np. samochód, sprzęt RTV, meble itp.), podobnie powinien on ulec rozliczeniu w podziale majątku wspólnego gdyby kwoty pieniężne uzyskane tytułem czynszu najmu uczestniczka postępowania przeznaczyła na poczynienie nakładów na swój majątek osobisty. Jednakże z uwagi na okoliczność, iż uczestniczka postępowania kwoty pieniężne uzyskane z czynszu najmu przeznaczyła na bieżące sprawy życia codziennego oraz zaspokojenie zwykłych potrzeb rodziny (w szczególności na zakup podstawowych artykułów spożywczych) stwierdzić należy, iż kwoty te nie podlegają już rozliczeniu w wyniku podziału majątku wspólnego. Przyjęcie odmiennej tezy prowadziłoby bowiem do absurdalnych rezultatów, należałoby bowiem stwierdzić, iż zakupienie przez jednego z małżonków żywności dla siebie z pobranego wynagrodzenia za pracę (które wchodzi w skład majątku wspólnego zgodnie z art. 31 § 2 pkt 1 kro), powoduje konieczność rozliczenia się w trakcie postępowania o podział majątku wspólnego z kwot przeznaczonych na zakup podstawowych artykułów spożywczych. Reasumując, stwierdzić należy, iż w niniejszej sprawie pobrany przez uczestniczkę postępowania czynsz najmu nie podlega rozliczeniu ani w trybie art. 207 kc, ani jako jeden ze składników ulegającego podziałowi majątku wspólnego. Nadto żądanie nie podlegało uwzględnieniu skoro pomiędzy stronami doszło do podziału nieruchomości przy ul. (...) quoad usum, o czym niżej.

Zgodnie z art. 207 k.c. pożytki i inne przychody z rzeczy wspólnej przypadają współwłaścicielom z stosunku do wielkości udziałów, w takim samym stosunku współwłaściciele ponoszą wydatki i ciężary związane z rzeczą wspólną. Uczestniczka postępowania ostatecznie wykazała, iż w 2015 roku poniosła wydatki na remont nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) w wysokości 5591,35 zł. W związku z brzmieniem powołanego przepisu art. 207 k.c. rozważenia wymaga, czy w użytym w nim pojęciu „wydatków” na rzecz wspólną mieści się każdy wydatek w szerokim rozumieniu, także nakłady, a jeśli tak, to, czy tylko nakłady konieczne czy także wszystkie inne, również inwestycyjne. Pokreślić należy, iż przepisy kodeksu cywilnego o współwłasności rzeczy posługują się pojęciem wydatków i ciężarów oraz pojęciem zwykłego zarządu rzeczą wspólną i czynności przekraczających zwykły zarząd. Pozwala to podzielić przeważające w doktrynie stanowisko, że w art. 207 k.c. chodzi o szerokie rozumienie wydatków na rzecz wspólną, obejmujące wszystkie wydatki zarówno dokonane w ramach zwykłego zarządu, jak i z jego przekroczeniem, w tym nakłady konieczne, użyteczne, a także zbytkowne. Pod użytym w art. 207 k.c. pojęciem „wydatków” również w orzecznictwie Sądu Najwyższego rozumie się różnego rodzaju nakłady poniesione na rzecz wspólną (por. m.in. uchwała z dnia 19 grudnia 1973 r., III CZP 78/73, OSNC 1974, nr 10, poz. 165, oraz postanowienia z dnia 5 grudnia 1997 r., I CKN 558/97, OSNC 1998, nr 7-8, poz. 112 i z dnia 18 marca 1999 r., I CKN 928/97, (...) 1999, nr 7, s.5). Stwierdzenie, że może on stanowić podstawę takich roszczeń wynika z faktu, iż jest to przepis o charakterze dyspozytywnym, a zatem współwłaściciele mogą inaczej ułożyć swoje stosunki dotyczące zarządu rzeczą wspólną i rozliczania poczynionych na nią nakładów. W szczególności mogą umownie uregulować sprawę korzystania z nieruchomości i ustalić, że każdy we własnym zakresie ponosi wydatki na tę część nieruchomości, z której korzysta z wyłączeniem innych a także przeprowadzić podział nieruchomości quoad usum. W takiej sytuacji postanowienia umowy (zawartej także w sposób dorozumiany), a nie art. 207 k.c., będą stanowić podstawę rozliczenia nakładów. Jak wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 8 stycznia 1980 r., III CZP 80/79 (OSNCP 1980, nr 9, poz. 157), współwłaściciel, dokonujący nakładów koniecznych na nieruchomość będącą przedmiotem współwłasności, nie może żądać zwrotu wartości tych nakładów, odpowiadających udziałowi pozostałych współwłaścicieli w całości nieruchomości, jeżeli w drodze podziału quoad usum nie korzystają oni z tej części nieruchomości, na którą te

nakłady zostały dokonane. W rozpoznawanej sprawie bezsporne jest, iż byli małżonkowie w sposób dorozumiany dokonali pomiędzy sobą podziału do korzystania nieruchomości wspólnych w ten sposób, iż wnioskodawca zajął nieruchomość przy ulicy (...) w Ł., zaś uczestniczka nieruchomość przy ulicy (...) w Ł. - z wyłączeniem drugiego z małżonków. Nie zostało ustalone, czy współwłaściciele nieruchomości umówili się w jakikolwiek sposób co do poczynienia i ewentualnego rozliczenia nakładów dokonywanych przez nich na nieruchomości, z których każdy z nich korzysta osobno, z wyłączeniem drugiego. W świetle poczynionych uwag przyjąć zatem należy, iż uczestniczka jako wyłącznie korzystająca z nieruchomości przy ulicy (...) w Ł. nie ma uprawnień do żądania od wnioskodawcy zwrotu poczynionych przez nią nakładów koniecznych na nieruchomość, z której korzysta ponad przysługujący jej udział, z wyłączeniem wnioskodawcy. Tak samo wnioskodawca nie jest uprawniony do żądania zwrotu wydatków poczynionych na nieruchomość przy ul. (...). Tak samo należy podejść do żądania zasądzenia pożytków z rzeczy przy podziale quoad usum. Analogicznie odnieść się należy do zgłoszonego przez byłych małżonków rozliczenia poniesionych przez każdego z nich opłat z tytułu podatku od nieruchomości. Wnioskodawca zgłosił żądanie zasądzenia od uczestniczki na jego rzecz połowy podatku od nieruchomości przy ulicy (...) w Ł. za lata 2007-2016, zaś uczestniczka zgłosiła do rozliczenia różnicę pomiędzy wysokością uiszczanego przez nią podatku od nieruchomości przy ulicy (...) w Ł. a wysokością opłacanego w tym okresie przez wnioskodawcę podatku od nieruchomości przy ulicy (...) w Ł.. Powołując się na uprzednio poczynione rozważania prawne do art. 207 k.c. żądanie wzajemne małżonków z tego tytułu uznać należy za bezzasadne i niepodlegające rozliczeniu w niniejszym postępowaniu. Każdy z małżonków powinien bowiem ponosić ciężar utrzymania nieruchomości, która pozostaje w jego wyłącznym posiadaniu na podstawie wzajemnych ustaleń współwłaścicieli, w tym opłacać należności publicznoprawne w postaci podatku od nieruchomości. Skoro zatem każdy z byłych małżonków zajmował jedną z nieruchomości wspólnych, z wyłączeniem współwłaściciela, zgodnie z podział nieruchomości quoad usum i ponosił wydatki związane z jej utrzymaniem, to nie jest możliwe dokonywanie wzajemnych rozliczeń z tego tytułu.

Wnioskodawca zgłosił do rozliczenia poniesione przez niego wydatki na nieruchomość przy ulicy (...) w Ł., w postaci opłat abonamentowych RTV. Sąd uznał za zasadne rozliczenie tych opłat za odbiorniki radiotelewizyjne na nieruchomości przy ulicy (...) w Ł., z której od początku 2007 roku wyłącznie korzystała wnioskodawczyni. Zdaniem Sądu, opłaty te nie są wydatkami na nieruchomość wspólną, są to opłaty związane z bieżącym korzystaniem z nieruchomości. Opłat za media nie można zakwalifikować jako nakładów na majątek wspólny. Są to roszczenia dostawcy mediów wobec odbiorcy. Skoro zatem byli małżonkowie dokonali między sobą (choćby nawet w sposób dorozumiany) podziału nieruchomości objętej współwłasnością w ten sposób, iż wyłącznie korzystała z niej uczestniczka, to na uczestniczkę spoczywał obowiązek ponoszenia kosztów związanych z jej normalnym użytkowaniem tj. uiszczania opłat za prąd, gaz, wodę, a także i abonamentu radiotelewizyjnego. Wobec wyegzekwowania należnych z tego tytułu kwot od wnioskodawcy, uczestniczka winna zwrócić mu kwotę 1 980,47 wynikającą z przedłożonych przez wnioskodawcę zestawień zaległości.

Uczestniczka postępowania wносиła o rozliczenie kwoty 10 000 złotych jako nakładu z jej majątku osobistego na nieruchomość przy ulicy (...) stanowiącej współwłasność byłych małżonków, w postaci uregulowania zobowiązania względem najemcy z tytułu poczynionych przez niego ulepszeń na nieruchomości (budowy kanału). Twierdzenia uczestniczki w tym zakresie nie znalazły poparcia w zebranych materiale dowodowym. Uczestniczka nie zdołała wykazać, iż zwróciła najemcy koszt wybudowania kanału na nieruchomości. Wprawdzie pełnomocnik uczestniczki zgłosił wniosek dowodowy w postaci dowodu z przesłuchania najemcy M. S. (1), jednakże na podstawie art. 242 k.p.c. dowód ten nie został przeprowadzony - postępowanie w razie (ponownego) odroczenia rozprawy celem ponownego wezwania świadka przedłużyłoby się na dalszy okres, co przy czasie trwania postępowania do tej pory oznaczałoby zwłokę w postępowaniu. Należy także wskazać, że uczestniczka nie złożyła dokumentów na potwierdzenie poniesienia takiego wydatku, który ma zasadnicze znaczenie przy tego rodzaju żądaniu. Na podkreślenie zasługuje jednak przede wszystkim okoliczność, iż uczestniczka nie wykazała, jakie były ustalenia między stronami umowy najmu (tj. nią a M. S.) wskazanej nieruchomości w postaci ulepszeń dokonanych przez najemcę na nieruchomości. Stosownie bowiem do art. 676 k.p.c. jeżeli najemca ulepszył rzecz najętą, wynajmujący, w braku odmiennej umowy, może według swego wyboru albo zatrzymać ulepszenia za zapłatą sumy odpowiadającej ich wartości w chwili zwrotu, albo żądać przywrócenia stanu poprzedniego. Przepis ten ma zastosowanie wówczas, gdy umowa najmu nie reguluje

odmiennie kwestii rozliczenia nakładów ulepszających. A contrario - jeżeli umowa to reguluje, to prawo najemcy do żądania zwrotu wartości nakładów, względnie prawo wynajmującego do żądania przywrócenia stanu poprzedniego albo zatrzymania ulepszenia bez obowiązku wyrównania ich wartości, podlegają ocenie według treści umowy (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 1991 r., sygn. akt III CZP 124/91, OSP 1992/9/207). Uczestniczka nie wskazała, jakie były postanowienia umowy najmu, a w razie braku tych ustaleń, nie wyjaśniła, czemu nie żądała usunięcia kanału (przywrócenia stanu poprzedniego), narażając przez to małżonków na koszty w postaci obowiązku zwrotu najemcy równowartości poczynionych ulepszeń.

Sąd dokonał podziału majątku wspólnego i zniesienia współwłasności w ten sposób, że przyznał na wyłączną własność wnioskodawcy wchodzące w skład majątku wspólnego byłych małżonków nieruchomości położone w Ł. przy ul. (...) oraz w miejscowości J., kwotę uzyskaną ze sprzedaży samochodu osobowego C. oraz przyczepę bagażową. Natomiast uczestnicze postępowania Sąd przyznał na wyłączną własność pozostałe ruchomości wchodzące w skład majątku wspólnego byłych małżonków, a także nieruchomości położoną w Ł. przy ul. (...) stanowiącą współwłasność w częściach ułamkowych wnioskodawcy i uczestniczki postępowania. Sąd zasądził od uczestniczki postępowania na rzecz wnioskodawcy kwotę 15 263,47 zł. Kwota ta stanowi końcowy wynik wzajemnych rozliczeń między stronami tytułem dopłaty w ramach podziału majątku wspólnego, spłaty w ramach zniesienia współwłasności, a także tytułem rozliczenia nakładów poczynionych z majątku wspólnego na majątki osobiste wnioskodawcy i uczestniczki postępowania oraz wzajemnych rozliczeń między współwłaścicielami. Sposób obliczenia tej kwoty przedstawia się w następujący sposób. Wnioskodawca jest zobowiązany wobec uczestniczki postępowania do zapłacenia kwoty 161 917 zł tytułem dopłaty w ramach podziału majątku wspólnego. Jednakże jednocześnie uczestniczka postępowania zobowiązania jest wobec wnioskodawcy do zapłacenia kwoty 152 333 zł tytułem spłaty w ramach zniesienia współwłasności, kwoty 22 867 zł tytułem rozliczenia nakładów z majątku wspólnego na majątki osobiste obojga małżonków, a także kwoty 1 980,47 zł zwrotu uiszczonych przez wnioskodawcę należności abonamentowych za odbiorniki radiowo telewizyjne na nieruchomości przy ulicy (...). W związku z powyższym uczestniczka postępowania winna zapłacić na rzecz wnioskodawcy łącznie kwotę 175 200 zł. A zatem ostatecznie, po zbilansowaniu ww kwot, to uczestniczka postępowania winna zapłacić na rzecz wnioskodawcy kwotę 15 263,47 zł. Za zastosowaniem łącznego rozliczenia wszystkich roszczeń przysługujących stronom w wyniku podziału majątku wspólnego i zniesienia współwłasności przemawia jeden z celów łącznego rozpoznawania dwóch oddzielnych spraw – podziału majątku wspólnego oraz zniesienia współwłasności. Taki sposób rozliczenia ogranicza bowiem komplikacje jakie mogłyby powstać w sytuacji odrębnego zasądzenia poszczególnych kwot z poszczególnych tytułów, w szczególności konieczność składania oświadczenia o potrąceniu, wykazywanie w ramach powództwa przeciwegzekucyjnego, iż doszło do skutecznego potrącenia wierzytelności itp. Z uwagi na nienajlepszą sytuację majątkową uczestniczki postępowania, na podstawie art. 212 § 3 kc (w odniesieniu do rozliczeń w ramach podziału majątku wspólnego – w zw. z art. 1035 kc w zw. z art. 46 kro) Sąd rozłożył zasądzone świadczenie 15 263,47 zł na 2 raty, płatne w terminach odpowiednio 3 miesiące oraz 6 miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia, mając na uwadze, iż okres ten pozwoli uczestnicze postępowania na zgromadzenie kwot odpowiednio 8 000 zł oraz 7 263,47 zł, a jednocześnie nie jest to okres na tyle długi, aby powodował dla wnioskodawcy poważne niedogodności. Uczestniczka sygnalizowała możliwość uzyskania kwoty 40000 zł na zapłatę z tytułu rozliczeń, jednak nie wykazała, kiedy i czy w całości (ew. w częściach i w jakich) taką kwotę na pewno otrzyma. Jednocześnie celem zmobilizowania uczestniczki postępowania do terminowej zapłaty wskazanych kwot, a także celem zabezpieczenia interesów wnioskodawcy na wypadek braku terminowej zapłaty Sąd określił, iż w razie uchybienia powyższym terminom płatności wnioskodawcy należać się będą odsetki ustawowe za opóźnienie.

Przechodząc do rozważań w przedmiocie dokonanego przez Sąd sposobu podziału majątku wspólnego i zniesienia współwłasności wskazać należy na następujące kwestie. W pierwszej kolejności należy zauważyć, iż w ramach podziału majątku wspólnego niemal cały majątek wspólny (wszystkie bardziej wartościowe składniki tego majątku) został przyznany na wyłączną własność wnioskodawcy. Otrzymał on w ramach podziału majątku wspólnego składniki tego majątku, których łączna wartość przewyższa o 161 917 zł połowę wartości majątku wspólnego. Należy jednakże zauważyć, iż ta „nierówność” w dokonaniu podziału majątku wspólnego została zniwelowana poprzez zniesienie współwłasności nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) poprzez przyznanie jej na wyłączną własność

uczestnicze postępowania. W konsekwencji wysokość dopłaty jaką wnioskodawca winien uiścić na rzecz uczestniczki postępowania w ramach podziału majątku wspólnego zostaje zrównoważona wysokością spłaty jaką uczestniczka postępowania winna uiścić na rzecz wnioskodawcy w ramach zniesienia współwłasności. Należy również wskazać, iż strony były zgodne co do tego, aby zniesienie współwłasności nastąpiło poprzez przyznanie nieruchomości będącą przedmiotem współwłasności na wyłączną własność uczestniczki postępowania (ma ona większy udział), a podział majątku wspólnego poprzez przyznanie na wyłączną własność nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...), przyczepy bagażowej na wyłączną własność wnioskodawcy oraz kwoty uzyskanej z tytułu sprzedaży samochodu osobowego marki C.. Pomiędzy stronami istniał spór co do podziału majątku wspólnego w zakresie nieruchomości położonej w miejscowości J.. Wnioskodawca wnosił o przyznanie tej nieruchomości na jego rzecz na wyłączną własność, a uczestniczka postępowania wnosiła o dokonanie fizycznego podziału tejże nieruchomości. Sąd uznał za zasadne przyznanie tej nieruchomości na wyłączną własność na rzecz wnioskodawcy. Należy bowiem zauważyć, iż nawet w przypadku przyznania tej nieruchomości na wyłączną własność na rzecz wnioskodawcy uczestniczka postępowania jest zobowiązana do zapłaty na rzecz wnioskodawcy kwoty 15 263,47 zł. Dokonanie fizycznego podziału przedmiotowej nieruchomości skutkowałoby zwiększeniem kwoty należnej od uczestniczki postępowania na rzecz wnioskodawcy. Mając ponadto na uwadze, iż strony niniejszego postępowania są ze sobą poważnie skonfliktowane, z trudnością dochodzi między nimi do porozumienia w nawet drobnych sprawach dotyczących ich wzajemnych kwestii majątkowych, co wielokrotnie ujawniało się podczas niniejszego postępowania, stwierdzić należy, iż zasadnym jest uniknięcie sąsiedztwa między stronami. Ponadto należy zauważyć, iż w wyniku fizycznego podziału przedmiotowej nieruchomości jedynie jedna z dwóch nowoutworzonych działek posiadałaby dostęp do przyłącza wodociągowego. Pomiędzy wnioskodawcą, a uczestnikiem postępowania istnieje jednakże spór co do tego, kto z nich miałby uzyskać działkę posiadającą omawiane przyłącze.

W odniesieniu do pozostałych nieruchomości należących w skład majątku wspólnego, w pierwszej kolejności należy zauważyć, iż zarówno wnioskodawca, jak i uczestniczka postępowania zdawali się nie być szczególnie zainteresowani tym na czyją rzecz nastąpi przyznanie tych składników majątkowych. Wprawdzie istniał w odniesieniu do tychże nieruchomości spór pomiędzy stronami, jednakże koncentrował się on jedynie wokół wartości tych nieruchomości, a nie kwestii dotyczącej na czyją rzecz nastąpi przyznanie omawianych składników majątku wspólnego. Mając na uwadze, iż omawiane nieruchomości znajdują się na terenie nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...), która to nieruchomość została przyznana na wyłączną własność na rzecz uczestniczki postępowania, celem uniknięcia perturbacji z odbiorem tychże nieruchomości przez wnioskodawcę w przypadku przyznania przedmiotowych nieruchomości na jego rzecz, Sąd uznał za zasadne przyznanie ich na wyłączną własność na rzecz uczestniczki postępowania.

Wskutek wydania postanowienia zmieniła się sytuacja majątkowa wnioskodawcy. Jakkolwiek spłata należności w dwóch ratach została odroczone odpowiednio na okres 3 i 6 miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia to jednak biorąc pod uwagę to, że uzyskuje on stałe dochody, a także iż kwota spłaty na jego rzecz wyniesie ponad 15 000 złotych, to jest oczywiste, że obecnie poniesienie kosztów sądowych nie będzie się dla niego wiązało z uszczerbkiem w kosztach koniecznego utrzymania. Zgodnie z art. 110 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (j. t. Dz. U. z 2014r., poz. 1025 ze zm.) sąd cofa zwolnienie od kosztów sądowych, jeżeli okazało się, że okoliczności, na podstawie których je przyznano, nie istniały lub przestały istnieć. W obu wypadkach strona obowiązana jest uiścić wszystkie przepisane opłaty oraz zwrócić wydatki, jednakże w drugim wypadku sąd może obciążyć stronę tym obowiązkiem także częściowo, stosownie do zmiany, jaka nastąpiła w jej stosunkach. Dlatego też należało cofnąć wnioskodawcy zwolnienie od kosztów sądowych poprzez nakazanie pobrania od niego na rzecz Skarbu Państwa – Sadu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi kwotę 5 000 złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych, tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa. Podobnie Sąd postanowił obciążyć uczestniczkę postępowania obowiązkiem zwrotu części kosztów sądowych wyłożonych przez Skarb Państwa. Wprawdzie to na uczestniczkę spoczywa ciężar spłat celem wyrównania udziałów w majątku wspólnym byłych małżonków, jednakże na podkreślenie zasługuje okoliczność, iż uczestniczka w wyniku podziału majątku wspólnego została przyznana na wyłączną własność nieruchomość zabudowana znacznej wartości (457 000 złotych), a zatem w ocenie Sądu niezasadne jest stosowanie wobec uczestniczki instytucji zwolnienia od kosztów sądowych. Nadto uczestniczka postępowania zeznała, iż jej zdolność dopłaty na rzecz wnioskodawcy, z pomocą dzieci, wynosi 40 000

złotych. Wymaga podkreślenia, że koszty sądowe w sprawie przekroczyły kwotę 21000 zł z uwagi na to, że strony spierały się co do wartości składników majątkowych i kwestionowały kolejne opinie uzupełniające. Winny zatem ponieść konsekwencje takiego postępowania, które wygenerowało tak znaczne koszty postępowania. Trzeba też mieć na względzie wartość majątku stron, podlegającą podziałowi, która wynosi około 800000 zł.

Stosownie do art. 520 § 1 i 2 k.p.c. każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie, jeżeli jednak uczestnicy są w różnym stopniu zainteresowani w wyniku postępowania lub interesy ich są sprzeczne, sąd może stosunkowo rozdzielić obowiązek zwrotu kosztów lub wyłożyć go na jednego z uczestników w całości. Zgodnie z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (j. t. Dz. U. z 2014r., poz. 1025 ze zm.) kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu.

Zdaniem Sądu, w niniejszej sprawie, która dotyczy podziału majątku wspólnego i zniesienia współwłasności, strony winny ponieść koszty postępowania po połowie. Sąd postanowił częściowo obciążyć zainteresowanych nieuiszczonymi kosztami postępowania i w orzeczeniu kończącym obciążyć każdego z nich obowiązkiem zwrotu na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi kwotą po 5 000 złotych tytułem kosztów sądowych wyłożonych przez Skarb Państwa.

Orzeczenie o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy i uczestniczącej z urzędu znajduje oparcie w przepisie § 19 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 461 ze zm.), który stanowi, iż koszty nieopłaconej pomocy prawnej ponoszone przez Skarb Państwa obejmują: opłatę w wysokości nie wyższej niż 150 % stawek minimalnych, o których mowa w rozdziałach 3-5 oraz niezbędne, udokumentowane wydatki adwokata. Z kolei, zgodnie z § 7 punkt 10, § 2 i § 19 pkt 1 powołanego rozporządzenia, za prowadzenie przedmiotowej sprawy przysługiwało adwokatowi wynagrodzenie w kwocie 7 200 zł powiększone o stawkę VAT wynoszącą 23 %. Odnosząc się do kwestii nakładu pracy pełnomocnika w danej sprawie, przez pojęcie to rozumieć należy w szczególności ilość i obszerność złożonych w sprawie pism procesowych oraz udział w rozprawach i posiedzeniach sądu ale także pozasądową pomoc prawną udzieloną klientowi w związku ze sprawą (postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 5 września 2006 r., II AKz 289/06, KZS 2007, z. 6, poz. 74). Nie ulega wątpliwości, że przedmiotowa sprawa toczyła się 6 lat, podczas których odbyło się osiem terminów posiedzeń, pełnomocnicy składali obszerne i szczegółowe pisma prezentując stanowiska mocodawców. W ocenie Sądu przyjąć należy, iż charakter sprawy i czynności dokonane przez pełnomocników z urzędu w imieniu zainteresowanych w toku niniejszego postępowania, uzasadniają przyznanie im wynagrodzeń w 150% stawki minimalnej (7 200 zł x 150 % = 10 800 zł). Dlatego też Sąd ostatecznie postanowił przyznać pełnomocnikom ustanowionym z urzędu wynagrodzenia w kwocie po 13 284 zł uwzględniających podatek VAT.